

N:o 5/1941.

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 5/1941 med anledning av landstingsmannen Karl August Helins m.fl:s motion N:o 15/1941 med förslag om ändring av § 26 mom. 3 i Ålands landstings beslut om antagande av kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland, utfärdat den 21 augusti 1930.

Med anledning av förenämnda motion, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet vördsammast framhålla följande:

Det torde äga sin riktighet, att endast i undantagsfall någon in finner sig för att åhöra uppläsningen av fullmäktiges protokoll, där detta icke redan vid själva sammanträdet justeras och uppläses. Stadgandet kan dock icke betecknas såsom en död bokstav, ty uppläsningen får sin betydelse genom att tiden för anförandet av besvär över fullmäktiges beslut i vissa fall räknas från dagen för uppläsningen, oberoende av om besväranden infunnit sig för att åhöra densamma eller icke. Uppläsningen har sålunda samma betydelse som det av motionärerna föreslagna framläggandet av protokollet till allmänt påseende komme att erhålla.

Enligt motionärernas förslag skall protokollet framläggas till påseende hos fullmäktiges sekreterare, under det att gällande lag föreskriver att uppläsningen skall ske i fullmäktiges samlingsrum. I vartdera fallet kunna olägenheter uppstå, ifall sekreteraren är avlägset boende, i förstnämnda fall för allmänheten i det senare för sekreteraren. Utgår man ifrån att fullmäktiges samlingsrum i regeln är centralt beläget, synes föreskrifterna i gällande lag vara att föredraga framom ändringsförslaget, ty allmänhetens bekvämlighet bör ställas framom sekreterarens. Ifall man vill gå in för ändring, bör man därför åtminstone alternativt överlämna åt fullmäktige att bestämma rummet, var protokollet skall ligga framme, ty dessa kunna då taga hänsyn till såväl allmänheten som sekreteraren.

Uppläsningsförfarandet har den olägenheten med sig, att sekreteraren, om han är avlägset boende, nödgas göra särskild resa för att verkställa uppläsningen, vilken resa i allmänhet är onödig, då i regeln ingen in finner sig för att åhöra uppläsningen. Denna onödiga resa samt därmed förenade kostnader och tidsförlust kan undvikas, om lagen ändras enligt petitionärernas önskan, ty sekreteraren kan på

annat sätt än genom personlig inställelse ombesörja protokollets förläggande i enlighet med fullmäktiges beslut. Och utbygges ändringsförslaget ytterligare i enlighet med utskottets ovanstående uttalande synas olägenheterna i allas intresse kunna reduceras till de minsta möjliga.

Men också denna nyordning kan hava olägenheter med sig. Ifall nämligen protokollet icke komme att ligga framme i sekreterarens bostad eller i närheten av densamma, kan denna få göra en eller flera resor om han under anslagstiden i brådskande fall behöver tillgång till protokollet för utfärdande av utdrag ur detsamma åt en eller flera ändringssökande. Farhågorna för dessa olägenheter kunna dock icke vara alltför stora, ty dels äro de kommunala besvären i allmänhet sällsynta dels synes sakägaren i de flesta fall utan risk för rättsförlust kunna vänta på protokollsutdraget, till dess sekreteraren efter anslagstidens utgång fått hand om protokollet och i sin bostad kan utskriiva utdraget.

Den tid, under vilken protokollet skall ligga framme till påseende, synes vara väl kort med hänsyn till trafikförhållandena flerstädes i skärgården. Enligt utskottets uppfattning bör tiden utsträckas till 14 dagar eller samma tid, som i lagen om offentliga kungörelser stadgas för bringande av kommunala tillkännagivanden till allmän kännedom. Denna anslagstid synes för övrigt vara den riktiga.

Skäl kunna sålunda anföras såväl för som emot den föreslagna lagändringen. Dock synas skälen för densamma vara övervägande, ifall förslaget kompletteras, på sätt utskottet ovan framhållit.

Motionärerna hava förbisett, att den av dem föreslagna lagändringen förutsätter samtidigt ändring av § 127 punkt 1, vari stadgas om besvärstidens beräkande bl.a. i det fall, då fullmäktiges beslut delgives medels uppläsning. Ehuru icke uttryckligt initiativ om ändring jämväl av detta lagrum föreligger, anser utskottet sig dock oförhindrat att föreslå den erforderliga ändringen, då denna icke blott står i samband med utan även är en ofrånkomlig följd av ändringen i § 26 och lagen i annat fall komme att vidlås av en uppenbar inadvertens. Dessutom synas paragraferna i sin helhet böra intagas i lagtexten.

På grund av vad ovan framhållits får utskottet därför vördsammast föreslå,

att landstinget ville antaga nedanstående landskapslag om ändring av §§ 26 och 127 i Ålands landstings beslut om antagande av kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland, utfärdat den 21 augusti 1930:

"på därom gjord framställning har Ålands landsting antagit nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om ändring av §§ 26 och 127 i Ålands landstings beslut om antagande av kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland, utfärdat den 21 augusti 1930.

§ 26.

Protokollet vid fullmäktiges sammanträde föres av ordföranden eller under hans tillsyn av den person fullmäktige därtill utsett.

Där protokollet ej genast kan justeras, må fullmäktige uppdraga åt ordföranden och minst två för gången därtill utsedda medlemmar att verkställa justeringen å rum och tid, som av fullmäktige bestämmas.

Protokollet underskrives av ordföranden och den, som fört detsamma, samt, där justering genast äger rum, av minst tvenne medlemmar av fullmäktige och i annat fall av justeringsmännen. Därest en eller flere av justeringsmännen vägra att underskriva protokollet, under uppgift att dess innehåll icke motsvarar förloppet vid fullmäktiges sammanträde, göre ordföranden därom anteckning i protokollet och låte med justeringen anstå till fullmäktiges nästa sammanträde. Det justerade protokollet skall å förut å kommunens anslagstavla kungjord tid i fullmäktiges samlingsrum eller på annat ställe, som av fullmäktige bestämmas, tillhandahållas allmänheten för påseende under fjorton dagar, varöver bevis i protokollet antecknas.

Den, som deltagit i avgörandet av ett vid fullmäktiges sammanträde handlagt ärende, äge rätt att genast anmäla reservation mot det fattade beslutet. Önskar reservant få sin reservation jämte motiv protokollet bifogad, bör densamma, skriftligen avfattad, ingivas till den, som fört protokollet, senast vid justeringstillfället.

§ 127.

Den, som icke nöjes åt beslut, fattat av fullmäktige, kommunalnämnd eller prövningsnämnd eller ock av fullmäktiges ordförande i det fall,

varom i § 19 stadgas, äger rätt att däröver anföra skriftliga besvär, vilka jämte det överklagade beslutet skola av klaganden själv eller hans lagligen därtill befullmäktigade ombud till landshövdingeämbetet i landskapet ingivas inom trettio dagar; och räknas denna tid:

1) ifall beslutet blivit framlagt till påseende i den ordning § 23 innehåller eller anslaget på sätt i § 37 mom. 3 och § 49 mom. 2 förskrives, från den dag, då det blivit tillgängligt för påseende eller anslag ägt rum;

2) i händelse fullmäktiges eller kommunalnämnds beslut rör någon person enskilt eller annan kommun ävensom för det i § 19 nämnda fall från den dag, då beslut delgivits, samma dag likväl oräknad; samt

3) då besvären gälla prövningsnämnds beslut, från dagen för dess avsäggande.

Klaganden skall tillika till besvären foga utredning därom, från vilken dag besvärstiden skall räknas.

Försummar klaganden, vad sålunda är föreskrivet, gånge förlustig sin talan mot beslutet.

Mariehamn den 21 februari 1941.

På lagutskottets vägnar:

T. Brenning

E. Haggblom

Närvarande i utskottet: Tor Brenning, Johannes Holmberg, Jonatan Sjöblom, Evald Häggblom och suppleanten Fanny Sundström.